

DE ZANDMOTOR

SAMENVATTING MER

Rijkswaterstaat
Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Hoogheemraadschap van Delfland

Gemeente Den Haag

GEMEENTE WESTLAND

provincie
ZUID HOLLAND

milieufederatie
ZUID-HOLLAND

FEBRUARI 2010

PILOTPROJECT ZANDMOTOR

Het klimaat verandert en de druk van de zee op de Nederlandse kust neemt toe. Daarnaast is in de Zuidvleugel van de Randstad grote behoefte aan meer ruimte voor recreatie en natuur. Met de aanleg van een Zandmotor snijdt het mes aan twee kanten: de kust groeit op natuurlijke wijze aan. Dat betekent meer veiligheid én meer ruimte voor natuur, dus een aantrekkelijker omgeving om te wonen en werken.

BOUWEN MET DE NATUUR

De Zandmotor is een grote hoeveelheid zand die wordt aangebracht voor de Delflandse kust. Door wind, golven en zeestroming wordt het zand langs de kust verspreid. Zo doet de natuur haar werk en groeit de kust op natuurlijke wijze aan. Dit draagt bij aan de kustveiligheid op langere termijn én er ontstaat meer ruimte voor natuur en recreatie.

INNOVATIEF PROJECT

Het principe van de Zandmotor is nog nooit eerder op zo'n grote schaal uitgevoerd. Het is een uniek en innovatief project. In de pilot wordt kennis opgebouwd over kustontwikkeling, bouwen met de natuur en nieuwe manieren om te anticiperen op klimaatveranderingen. Als blijkt dat de Zandmotor effectief is, wordt besloten of deze aanpak ook op andere plekken langs de kust bruikbaar is.

DOORWERKEN AAN VEILIGHEID

Tussen 2008 en 2011 wordt de Delflandse kust versterkt door de duinen en het strand te verbreden. Hierdoor is de veiligheid voor de komende vijftig jaar weer op orde. Dat betekent niet dat we nu klaar zijn. Het blijft nodig om de kust te onderhouden door zandsuppleties. Zandtekort, dat ontstaat door erosie, moet worden aangevuld om de kustveiligheid ook in de toekomst te kunnen waarborgen. En voor het meegroeien van de kust met de zeespiegelstijging is nóg meer zand nodig. Met de pilot Zandmotor wordt onderzocht of een groot deel van het onderhoud en het meegroeien van de kust kan worden gerealiseerd.

DE MILIEUEFFECTRAPPORTAGE (MER)

ALTERNATIEVEN

In 2010 wordt het eerste zand voor de Zandmotor aangebracht. Tot die tijd moet er natuurlijk wel het nodige voorbereid en uitgezocht worden. In 2008 is de projectgroep hiermee begonnen. Dit leidde begin 2009 tot de publicatie van de startnotitie. In de startnotitie staat een aantal mogelijke alternatieven van de Zandmotor beschreven, die in de milieueffectrapportage (m.e.r.) verder onderzocht zijn. De vier alternatieven zijn: *Onderwatersuppletie, Eiland, Haak-Zuid en Haak-Noord*.

ONDERZOEK

De alternatieven zijn inmiddels op verschillende effecten onderzocht. De situatie van de Delflandse kust na de uitgevoerde kustversterking dient als uitgangspunt: dit noemen we het *referentiealternatief*. Alle effecten worden gemeten ten opzichte van dit referentiealternatief. De effecten zijn als volgt te groeperen:

Veiligheid	Wat zijn de effecten van de Zandmotor op de huidige en toekomstige kustverdediging?
Kustmorfologie	Wat is het effect op het toekomstig onderhoud van de kust en de vaargeulen?
Natuur	Wat is het effect op de flora en fauna in de duinen en de Noordzee?
Ruimtelijke kwaliteit	Wat is het effect op het recreatieve gebruik van de kust? En op de beleving van het landschap?
Kosten en economische effecten	Wat zijn de kosten van aanleg en onderhoud? Wat zijn de gevolgen van aanleg en aanwezigheid op de lokale economie?
Kennisontwikkeling	Welke kennis kunnen we opdoen door het pilotproject Zandmotor? Welke mogelijkheden bieden de alternatieven om kennis op te doen over megasuppleties en de gevolgen voor natuur en recreatie?

DE PROJECTNOTA/MER

De uitkomsten van de milieueffectrapportage worden beschreven in de Projectnota/MER. Daarbij zijn twee belangrijke keuzes gemaakt: het meest milieuvriendelijke alternatief (MMA) en het voorkeursalternatief (VKA).

HET MEEST MILIEUVRIENDELIJKE ALTERNATIEF (MMA)

Het MMA, de naam zegt het al, is het alternatief dat het beste scoort op het gebied van natuur en milieu. Dit betekent dat de effecten op de huidige natuur, maar ook op eventuele nieuwe natuur het meest gunstig zijn. Uit het onderzoek blijkt dat alle Zandmotoralternatieven beter scoren dan het referentiealternatief (geen Zandmotor). Een Zandmotor is dus goed voor de natuur in het gebied. Het alternatief dat hier als beste naar voren komt is: *Eiland*.

HET VOORKEURSALTERNATIEF (VKA): HAAK-NOORD

Het VKA is het alternatief dat over de gehele linie het beste scoort. Uit het onderzoek komt *Haak-Noord* naar voren als beste alternatief voor de Zandmotor. Daarom wordt dit alternatief verder uitgewerkt tot een definitief ontwerp van de Zandmotor. *Eiland* is dus niet naar voren gekomen als VKA. Dit komt doordat *Eiland* slechter scoort op effecten als recreatie, kennisontwikkeling en veiligheid. Het VKA moet de scores op het gebied van natuur en milieu van het MMA wel zo dicht mogelijk benaderen. Zo nodig worden hiervoor extra maatregelen getroffen.

DE HAAK-NOORD

De *Haak-Noord* is een schiereiland en ligt voor natuurgebied Solleveld, ten noorden van Ter Heijde. In totaal loopt dit schiereiland zo'n anderhalve kilometer de zee in. De basis van het schiereiland - de verbinding met het strand - is twee kilometer breed. Direct na aanleg begint de Zandmotor te werken: het zand verspreidt zich langs de kust. De baai aan de binnenzijde van de haak verdwijnt binnen enkele jaren en maakt mogelijk plaats voor een lagune, die weer overgaat in een stelsel van zandbanken. Er zal ruimte zijn voor zowel de ontwikkeling van nieuwe natuur als voor nieuwe recreatievormen.

(VERVOLG) DE PROJECTNOTA/MER

WAAROM IS HAAK-NOORD HET BESTE ALTERNATIEF?

Het alternatief *Haak-Noord* scoort dus breed gezien het beste ten opzichte van het referentie-alternatief. *Haak-Zuid* heeft op vele vlakken dezelfde scores als *Haak-Noord*, of zelfs betere. *Haak-Zuid* heeft echter als groot nadeel dat het voor de kust van Ter Heijde ligt. De Zandmotor zou het karakter van het dorp behoorlijk kunnen veranderen. Dit is bij *Haak-Noord* veel minder het geval. Andere overwegingen bij de keuze voor *Haak-Noord* zijn:

Veiligheid en onderhoud	De duinaangroei leidt tot extra veiligheid van het achterland. Door de stijgende zeespiegel en klimaatverandering is dit een belangrijke doelstelling.
Duinaangroei	Het verbrede strand leidt tot nieuwe duinaangroei in het hele gebied. Dit is een belangrijke doelstelling van de Zandmotor.
Recreatiemogelijkheden	<i>Haak-Noord</i> biedt tal van nieuwe mogelijkheden voor recreatie in en om Ter Heijde. Dit geldt voor het schiereiland zelf, maar ook voor de natuurlijke baai die ontstaat.
Mogelijkheden voor de ontwikkeling van (tijdelijke) natuur	Alle alternatieven scoren goed op het onderdeel 'natuur'. Zo ook <i>Haak-Noord</i> . Er worden wel aanvullende maatregelen genomen om de natuur extra te stimuleren en beschermen.
Kennisontwikkeling	De <i>Haak-Noord</i> is een zeer interessant alternatief om te bestuderen. Met name op het gebied van dynamische duinvorming, kustafslag en aangroei. Het leent zich goed om te experimenteren met innovatieve vormen van recreatie in een dynamische kustomgeving.

ZWEMVEILIGHEID

Ook op het gebied van de zwemveiligheid heeft *Haak-Noord* de beste scores. Er is echter wel invloed op de zwemveiligheid. Aan de noordzijde van de Zandmotor zal een soort baai ontstaan, waardoor de golfslag milder wordt. Aan de zee-waartse zijde van *Haak-Noord* zullen de stroomsnelheden echter toenemen. Met het oog op de zwemveiligheid zullen daarom aanvullende maatregelen getroffen worden. Dit gebeurt in nauw overleg met de reddingsbrigade.

VOORKEURALTERNATIEF VOOR DE ZANDWINNING

Naast het onderzoek naar de vorm en inrichting van de Zandmotor is er in de milieueffectrapportage nog een tweede onderzoek verricht. Dit onderzoek richt zich op locaties op de zeebodem waar het zand voor de Zandmotor gewonnen kan worden. Het voorkeuralternatief is hier het *Combinatiealternatief*. Dit alternatief heeft als voordeel de korte vaarafstand, waarbij zo veel mogelijk gebruik gemaakt wordt van bestaande zandwinputten.

INDIENEN VAN EEN ZIENSWIJZE

Bij de publicatie van de Projectnota/MER is een officiële zienswijzeprocedure (inspraak) van kracht. Leest u iets waar u het niet mee eens bent? Vindt u dat de Projectnota/MER niet volledig is? Dan kunt u daarover uw mening geven. Dat doet u door een zienswijze in te dienen, waarin u uitlegt met welk onderdeel u het niet eens bent en - dit is met name heel belangrijk - waarom niet. Ook voorstanders van de Zandmotor kunnen een zienswijze indienen, bijvoorbeeld met extra aanvullingen op de Projectnota/MER.

Het indienen van een zienswijze kan via het Centrum Publieksparticipatie (voormalig Inspraakpunt): www.centrumpp.nl.

U kunt het complete rapport Projectnota/MER lezen via de website of bij de overheden waar het ter visie ligt. Dat kan onder andere bij:

- Provincie Zuid-Holland, Zuid-Hollandplein 1, 2596 AA Den Haag
- Centrum Publieksparticipatie, Koningskade 4, 2596 AA Den Haag
- Rijkswaterstaat Directie Noordzee, Lange Kleiweg 34, 2288 GK Rijswijk

Zie voor overige adressen www.kustvisiezuidholland.nl/zandmotor

De Projectnota/MER Zandmotor ligt ter visie van 23 februari tot en met 6 april 2010. Tijdens deze periode worden twee informatieavonden georganiseerd:

- 4 maart 2010 in Monster (themapark Westlandse Druif)
- 11 maart 2010 in Kijkduin (Atlantic Hotel)

Beide avonden starten om 19.30 uur.

PLANNING

Dinsdag 23 februari	publicatie Projectnota/MER Zandmotor
Dinsdag 6 april	sluiting zienswijzeperiode Projectnota/MER Zandmotor

Later in 2010 volgen nog twee zienswijzeprocedures: één over de ontwerpbesluiten en één over de definitieve besluiten. Voor actuele informatie over de planning verwijzen we u naar de website www.kustvisiezuidholland.nl/zandmotor.

INFORMATIE

Betrokken partijen

Het initiatief voor de pilot Zandmotor ligt bij de provincie Zuid-Holland en het ministerie van Verkeer en Waterstaat, in samenwerking met het Hoogheemraadschap van Delfland, de gemeenten Den Haag en Westland en de Milieufederatie Zuid-Holland.

Meer weten?

Voor meer informatie over de Zandmotor kunt u contact opnemen met de provincie Zuid-Holland: Zjev Ambagts (070 441 61 70), z.ambagts@pzh.nl.